

7/52383 Gk 18

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Sayı : E-69602026-610-00068922564
Konu : Soru Önergesi (7/52383)

/70366 413

24.12.2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 06.10.2021 tarihli ve 43452547-120.07-E.0889009 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan, Mersin Milletvekili Sayın Cengiz GÖKÇEL tarafından verilen 7/52383 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Mehmet MUŞ
Bakan

Ek : Soru Önergesi Cevabı (3 sayfa)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: F8183AFE-4C3E-4867-B617-0311AB910F2C
Adres: Üniversiteler Mah. Dumlupınar Cad. No:151 Çankaya/ANKARA
Telefon No: (0312) 449 13 37 Faks No: (0312) 449 1341
e-Posta: d.kusoglu@ticaret.gov.tr
İnternet Adresi: www.ticaret.gov.tr
KEP Adresi: stratejigelistirmebakanligi@gtb.hs01.kep.tr

<https://www.turkiye.gov.tr/ticaret-bakanligi-ebys>

Ayrıntılı bilgi için:
DİLEK GÜNGÖR
V.H.K.İ.

Telefon No: (0312) 449 13 37

T.C.

TİCARET BAKANLIĞI

Mersin Milletvekili Sayın Cengiz GÖKÇEL'e Ait 7/52383 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla, önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmiştir:

1-3) Bakanlığımızca, temel gıda ve ihtiyaç maddelerinde fahiş fiyat artışları olduğuna ilişkin iletilen başvuru ve şikâyetler dikkate alınarak, Ticaret İl Müdürlüklerimizce 81 ilde 6585 sayılı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanuna aykırı şekilde fiyat artışı yapıp yapılmadığına ve Fiyat Etiketleri Yönetmeliğine aykırılıkların olup olmadığına ilişkin denetimler devam etmektedir.

Bununla birlikte, tüm ülke sathında faaliyet gösteren ve en yaygın şube ağına sahip olan zincir marketlere yönelik incelemelerde bulunmak üzere Bakanlığımız Ticaret Müfettişleri görevlendirilmiş olup inceleme ve denetimler hâlihazırda devam etmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası 167 nci maddesiyle devlete verilen "piyasalarda oluşacak fiili yahut anlaşma sonucu doğacak tekelleşmeyi ve kartelleşmeyi önleme" görevi üzerine, Rekabet Kurumu, 1994 yılında 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un kabul edilmesinin ardından 1997 yılında bu Kanun'u uygulamakla yükümlü otorite olarak faaliyetlerine başlamıştır.

4054 sayılı Kanun'un temel amacı teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem veya teşebbüs birliği karar ve eylemleri yoluyla ortaya çıkan rekabet kısıtlamalarının yasaklanması, herhangi bir piyasada hâkim durumda olan bir teşebbüsün bu hâkimiyetini kötüye kullanmasının engellenmesi ve birleşme/devralma işlemlerinin denetlenerek etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının önüne geçilmesidir.

Kurumun en üst ve önemli organı olan Rekabet Kurulu; Kurumun karar merciidir. 4054 sayılı Kanunun 27 nci maddesinde Kurulun görev ve yetkileri yer almakta, aynı maddenin (a) bendinde Kurula, Kanun'da yasaklanan faaliyetler ve hukukî işlemler hakkında, resen veya başvuru üzerine inceleme, araştırma ve soruşturma yapma, Kanun'da düzenlenen hükümlerin ihlal edildiğinin tespit edilmesi üzerine, bu ihlallere son verilmesi için gerekli tedbirleri alıp bundan sorumlu olanlara idarî para cezaları uygulama yetkisi verilmektedir. Bu doğrultuda Kurul, olası rekabet ihlallerine yönelik incelemelerini ön araştırma ve soruşturma kararlarıyla başlatmaktadır.

Bunlara ek olarak Kurul; 4054 sayılı Kanun, Rekabet Kurumu Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik ve Sektör/Piyasa İncelemelerinde İzlenecek Usul ve Esaslar Hakkında Yönerge uyarınca rekabet savunuculuğu ve rekabet politikaları çerçevesinde, belirli bir sektör geneline veya sektörün bir bölümüne ilişkin yapısal ve/veya davranışsal rekabet sorunlarının tespit ve çözümüne yönelik olarak sektör araştırmaları/incelemeleri gerçekleştirmektedir.

Gerçekleştirilen çalışmalar ve Kurulun almış olduğu kararlar, www.rekabet.gov.tr çevrim içi adresinde yayımlanmaktadır.

Hızlı Tüketim Malları (HTM) perakende sektörü, yapısı ve ekonomideki kilit rolü sebebiyle Rekabet Kurumunun merceğindeki önemli alanlar arasındadır. İlgili sektör Kurum tarafından düzenli olarak hassasiyetle takip edilmekte ve sektördeki gelişmeler yakından izlenmektedir. Bu kapsamda hazırlanmış olan Türkiye HTM Perakendeciliği Sektör İncelemesi Ön Raporu 06.03.2021 tarihinde yayınlanmış olup ilgili rapora www.rekabet.gov.tr adresinden ulaşılabilir.

Yukarıda yer verilen kanuni düzenlemeler çerçevesinde, 07.05.2020 tarih ve 20-23/298-M sayılı Kurul kararı uyarınca perakende gıda ve temizlik ürünleri ticareti ile iştigal eden, aralarında zincir marketlerin de bulunduğu 29 teşebbüs ve 1 teşebbüs birliği hakkında soruşturma açılmasına karar verilmiştir. Söz konusu soruşturmada yazılı savunma aşamaları tamamlanmış olup sözlü savunma toplantısı 27.10.2021 tarihinde gerçekleştirilmiştir. 28.10.2021 tarihinde yapılan Rekabet Kurulu toplantısında 21-53/747-360 sayılı ile aşağıdaki nihai karar alınmıştır:

- Yeni Mağazacılık A.Ş. (A 101), BİM Birleşik Mağazalar A.Ş., CarrefourSA Carrefour Sabancı Ticaret Merkezi A.Ş., Migros Ticaret A.Ş. ve Şok Marketler Ticaret A.Ş. arasında doğrudan veya ortak tedarikçiler aracılığıyla dolaylı temaslar yoluyla fiyatların ve fiyat geçişlerinin koordinasyonunun sağlandığı, yine doğrudan veya ortak tedarikçiler aracılığıyla geleceğe dönük fiyatlar, fiyat geçiş tarihleri, dönemsel aktiviteler ve kampanyalar gibi rekabete hassas bilgilerin paylaşıldığı, fiyat indirimine giden veya pazar genelinde fiyatların arttığı dönemde henüz fiyat artışı yapmayan teşebbüslerin fiyatlarına tedarikçiler aracılığıyla müdahale edilmek suretiyle söz konusu fiyatların tüketiciler aleyhine yükseltilmesinin sağlandığı, rakip fiyatlarının yükselmemesi halinde ürün ve/veya bölge özelinde süratle hayata geçirilen fiyat indirimleri ve/veya tedarikçiye iade faturası kesmek gibi cezalandırma stratejileri yoluyla teşebbüsler arasındaki danışıklılığa uyumun sürekli olarak gözetildiği, böylelikle adı geçen teşebbüslerin satışa sundukları pek çok ürünün perakende satış fiyatlarının tespiti amacına sahip, topla-dağıt (hub and spoke) özelliği de sergileyen kartel niteliğindeki anlaşma veya uyumlu eylemler yoluyla; anılan teşebbüslerin 4054 sayılı Kanunun 4 üncü maddesini ihlal ettiklerine,

- Soruşturma tarafı tedarikçilerden Savola Gıda ve San. Tic. A.Ş.'nin de kendi ürünleri bakımından söz konusu perakendeciler arasında raf fiyatları ve fiyat geçişleri konusunda danışıklılığın/koordinasyonun sağlanması ve bu danışıklılığın sürdürülmesi, bu çerçevede perakendecilerin geleceğe dönük fiyatları ve fiyat geçiş tarihleri gibi rekabete hassas bilgilerin paylaşımına aracılık etmesi yönüyle açıkça perakende satış fiyatlarının tespiti amacına sahip topla-dağıt (hub and spoke) kartel görünümünde ortaya çıkan anlaşmalar veya uyumlu eylemler yoluyla 4054 sayılı Kanunun 4 üncü maddesini ihlal ettiğine ve bu ihlal nedeniyle perakendeciler ile birlikte ve eşit derecede sorumlu olduğuna hükmedilmiş ve bahse konu teşebbüsler hakkında 4054 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin üçüncü fıkrası ve "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar İle Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik'in ilgili hükümleri uyarınca idari para cezası uygulanmasına karar verilmiştir.

Bu çerçevede, 2020 mali yılı sonunda oluşan ve Kurul tarafından belirlenen yıllık gayri safi gelirlerinin takdiren, beş büyük market ve bir tedarikçiye toplamda 2.671.434.094,38-TL idari para cezası verilmesine oybirliği ile karar verilmiştir.

Diğer taraftan, sağlayıcı/tedarikçi konumundaki Savola Gıda ve San. Tic. A.Ş.'nin perakende seviyesinde faaliyet gösteren teşebbüslerin yeniden satış fiyatlarını belirlemek suretiyle de 4054 sayılı Kanunun 4 üncü maddesini ihlal ettiğine, bu nedenle adı geçen teşebbüs hakkında 4054 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin üçüncü fıkrası ve Ceza Yönetmeliğinin 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi, ikinci fıkrası, üçüncü fıkrasının (a) bendi ile 7 ncı maddesinin birinci fıkrası uyarınca ayrıca 2020 mali yılı sonunda oluşan Kurul tarafından belirlenen yıllık gayri safi gelirleri üzerinden takdiren, 11.105.499,32-TL idari para cezası verilmesine oybirliği ile karar verilmiştir.

Bir önceki paragrafta bahsedilen soruşturmanın tarafı olmayan çeşitli üretici/tedarikçi niteliğindeki teşebbüsler tarafından alt pazarda yer alan önde gelen perakende süpermarket zincirleri arasında rekabete hassas bilgilerin dolaylı yoldan değişimine aracılık edildiği

yönündeki bulgular ise farklı bir ön araştırmada ele alınmıştır. Söz konusu ön araştırma neticesinde Kurul tarafından, 26.04.2021 tarih ve 21-23/271 sayılı karar ile 13 teşebbüs hakkında soruşturma açılmasına karar verilmiştir. Soruşturmanın 2022 yılı içerisinde tamamlanması öngörülmektedir.